

121
9(A-C)

(1) ~~अमरकोश द्वितीयकांडः ।~~

(2) ~~अमरकोश तृतीयकांडः ।~~

✓ (3) किराता जुनी व म । C

Kratarjuniya

किसाता

प्रियाया

जुनीयम

श्रीगणेशाय नमः॥ विहितं मे नः प्रियामथ निमित्तं गिरं गरीयसी॥ उपपत्तिः
दूजिताश्रयं नृपसूचयचनं वृकोदरः॥ १॥ यद्वोचदवेष्यमानि नृपवितः
स्नेहमये नचश्रवा॥ अपिवागधिपस्य हृदयं वचनं तद्विदधीत विस्मयम्॥ २॥
विषमोपिविगाह्यते नयः कृततीर्थः पयसा मिवाशयः॥ सतु तत्र विशेषदुर्लभः
सदुपन्यस्यति कृत्यवर्त्मयः॥ ३॥ पश्चिन्नामसुरे गरीयसी व्यथकेस्मिन् च सिद्ध
तोजसाश्र॥ अतिदीर्घं वतीव मेव जेवतुरपीयसि दृश्यते गराः॥ ४॥ इयमिष्टगुणा
यरोचता॥ कचि नार्था प्रवते पिभारती॥ ननु वक्तु विशेष निस्पृहा गरा गृह्यावचने वि
पश्चितः॥ ५॥ चतस्रश्च पिते विवेकिनी नृपविद्या सुनिरुतिमागता॥ कथमेत्यमति
विपर्ययं कुदिसीयकुमिवावसीदति॥ ६॥ द्विषतामदयेस्सुमेधसा गुरुस्वतनरः
सुमर्षगः॥ नमस्तानपिभूतिभिच्छता फलसमप्रवराः परिश्ययः॥ विधुरकि

१२/१८

किं तं
९

मतः परम्यरेव वेगीताङ्ग-प्रिते दशाभिप्रायः॥ अवसीदति यत्सु रैरपित्वयिंसं
भावि तवृत्तिपौ रुषमृ॥ १॥ अविरे राप न परस्य मयसीम्विपरीता विग रा य
चात्मनः॥ शयमुक्लिमुपेक्षते कृती कुरुते तत्प्रति कार मयथा॥ ८॥ अनुपाल
यतामदेव्यती सुभुश क्लिष्टिताम नीह या अपायां य चिरान्मही भुजं ज नीन
वीदभयादिव श्रियः॥ १०॥ क्षय युक्तमपि स्वभावजम् धनम् भा मशिवं विवृद्धय॥
प्रणमन्य न पाय मुत्थितमप्रतिपञ्चनू मिव प्रजानृपं॥ ११॥ प्रभवः रवः कु कोशद राड
योः क्रतु पंचाङ्ग विनिर्णीयो नयः स विधेयपदे बुद्धत्वा नित्यनिः नो क इवानुसूध्य
ते॥ १२॥ अभिमानवतो मनः स्विनः प्रियमुद्यैः पदमा रुरुक्षतः विनिपातनिवर्तनक्ष
मम तमात्मन्यनमात्मपौरुषम् १३ विपदो विभवन्त्यविक्रमं रहयत्यापदुपेतमायतिः
नियता लक्ष्मि निरायते रगरीयन्त पदं नृप श्रियः १४ तदु नम्रेति पक्षमुन्नते रवलं
व्यवसायवन्ध्याताम् निवसंति पराक्रमाश्रयान विघादेन समं समृद्धयः १५

अथचेदवधिः प्रतिपद्यते कथमाविः कृतजिह्ववृत्तिना धृतराष्ट्रसुतेन सुत्यजश्रिरमास्वा
द्यनरेन्द्रसम्पदः १६ दिव्यताविहृतं त्वष्टाऽथवायदित्तद्धापुनरात्मनः पदमजनना
थतवानुजन्मना कृतमाविः कृतपोरुधेर्भुजैः १७ मदसिक्तमुखे वेमृगाधिपः करिभिर्व
र्तयते स्वयं तच्चयनखलु तेजसा जगत्तमहानिर्द्धृतिभूतिमन्यतः १८ अभिमानध
नस्पगल्वरैरसुभिः स्थासुयशस्त्रिचीघतः अचिरं शुवित्तासच अत्माननुत्तदमीः फ
तमानुषङ्गिकम् १९ ज्वलितं नहिररायरेतसंचयमास्कन्दति भस्मना भनः अभिभूतिभ
यादसूनतस्सुखमुनिनधाममानिनः २० किमपेक्ष्य फलम्ययो धरान्ध्वनतः प्रेर्यते म
गाधिपः प्रकृतिः खलु सामहीयसः सहते नान्यसमुन्नतिं यथा २१ कुरुत नतिमेव वि
क्रमे नृपनिर्धयतमः प्रमादजम् ध्रुवमेतदवेहि विद्विषान्त्वदनुसाहृता विपतयः २२
द्विरदानीव दिग्बिभाषितान् चतुरस्रो यनिधीनिवायतः प्रसहेत ररोतवानुजान्
दिव्यतां कश्चातमन्युते जसः २३ ज्वलनतस्तव जातवेदसस्सततं वैरि कृतस्य चेतसि

शिव०

२

कि० न०

विदधातुशमं शीवेरारिपुनारी नयनोबुसनातिः २४ इति दर्शितविक्रियं सुतं म
रुतः कोपपरीतमानसं उपसोत्वयितुं महीपतिर्द्विरदं दुष्टमिवोपचक्रमे २५ अप
वर्जितविस्मवेशुचो हृदयग्राहिणी मङ्गलास्पदे विमलानवविस्तरे गीरां मतिराद
शी इवाग्निदृश्यते २६ स्फुटतानपदैरपाकृतानचनस्वीकृतमर्थगौरकं राचितापृथगा
र्थतागिरान्नचसामर्थ्यमपोहितं लक्षितं २७ उपपत्तिरुदाहनावत्तादनुमानेन न च
गमक्षतः इदमीदृशानीदृशाशयः प्रशमं चक्रमुपक्रमेतेतकः २८ अविहृततया
तथापि मेहृदयं निरीयमेव धेयति अवसायार्थं नृक्षमास्तुरवं नावीधेयेषु विशेष
संपदः २९ सहसा विदधीत नाक्रिया मविवेकेः परमापदाम्यदम् वृणुते हीवि
मृशकारिणं गुणानुद्धास्त्वयमेव सम्पदः ३० अभिवर्षति यो नुपालयत विधि
वीजानीविवेकवारिणा ससदा फलशालिनी क्रियां शरदं लोक इवाधिति यति
३१ शुचिभूययाति श्रुतं वपुः प्रशमस्तस्य भवत्यलं क्रिया प्रशमाभरणां पराक्रमः

शिव०

२

सनयापदितासीद्धिभूराः ३२ मतिभेदतमासीरोहितेगहनेकृत्यविधोविवेकि
नाम् सुकृतःपरिशुद्ध आगमः कुरुते दीपश्चार्थदर्शनम् ३३ स्फुरणीयगुरोर्मि
हात्माभिश्चरितेवर्त्मानेयच्छतामनः विधिहेतुरहेतुरागसांविनीपातोपिसम
स्समुन्नतेः ३४ श्रीवमोपाधिक इरीयसीष्टनानिष्टमदुर्विनायानि विगणय्य
नयनिषोरुवंविहितकोधजयाजिगीषवः ३५ अपनेयमुदेतोमिच्छतामिमीरंरोष
मयंधियापुरः आविभिद्यानिशाहृतनमः प्रभयानांशुमतायुदीयते ३६ वलनवा
नपिकोपजन्म नस्तमसोनामिभवंरुगद्वियः ॥ ३७ ॥ क्षयपक्षद्रवेन्दकी कलास्स
केलाहन्ति सप्रान्ति सम्यदः ॥ ३८ ॥ समष्टिरुपेति मार्दवं सप्रयेयश्चतनोति तिग्म
ताम् ॥ अदितिष्टति लोकमोक्षसासविद्यस्वानिवमदिनीपतिः ॥ ३९ ॥ क्वचि
यपरिग्रहः श्रिया कचडुष्टं द्विधा जिवश्यता ॥ शरदभ्रचलाश्चलेद्विधैरसुर
साहिवदुष्टला विप्रयः ॥ ४० ॥ किमसामयिकं विधि न्वतामनसः सोमप्रपा नरं हसः

३

किरात

क्रियते पतिरुच्ये रपाम्भवता धीरतया धरिः कृतः ॥ ४८ ॥ श्रुतमप्यधिगम्ये वि
 पूत्रविनयते न शरीरजम्भनः ॥ जनयं त्यचिराय संपदा मयशा स्तेरव लुचायला
 श्रयं ॥ ४९ ॥ अतिपातितकायसाधना स्वशास्त्रेन्द्रियवर्गतापिनी जनवन्म
 नेतमक्षमानयसिद्धे रपनेतुमर्हसि ॥ ५० ॥ उपकारकृमायते भ्रं प्रसवः कर्म फ
 लस्य भूरिरगः ॥ अनपायि निवर्हणं न तिति क्षासममस्ति साधनम् ॥ ५१ ॥
 प्रसातिप्रवरगान्धिराय नस्सहजप्रेमनिवृद्धचेतसः ॥ मराप्रक्तिसदासुधा
 धनं मधमेमान्भूतां नवृहयः ॥ ५२ ॥ सुहृदस्सहजास्तपे तरे म तमेवा न्नामि
 लंघयन्ति ये ॥ विनयादिवयापयंति ते धृतराष्ट्रात्मजमात्मसिद्धये ॥ ५३ ॥ अमि
 योगश्च मान्मही भुजो भवेता तस्य कृतः कृतावधेः ॥ प्रविद्याटयिता समुत्तम नरहरि
 रश्चः कृमलाकशचिव ॥ ५४ ॥ उपजापसहान्विलङ्घयन्सविधा तान्पति
 नरोद्धतः ॥ सहते न जनोपधः क्रियाङ्गि ॥ सुलोकाधिक्रुधामराजकम् ॥ ५५ ॥

३

असमापितकृत्यसम्यदाह तवेगम्विनयेन तावता ॥ प्रभवं त्य भिमा नृणां तिनो मरु
मृतं भयितुम्विभूतयः ॥ ४८ ॥ मदमानसमुद्धता नरे पं न विपुङ्गुः नियमेन मूढता ॥
अतिमूढ उदस्यते नयान्नयहीना दपरज्यते जनः ४९ अपरागसमीररो रितः
कमशीराकुलमूलसलितः ॥ सुकरस्तुरुवत्सहिस्तु नारि पुरु मूलयितुं महा
नपि ५० अराउरपु पठति विग्रहः प्रभुमन्तः प्रकृतिप्रकोपजः ॥ अस्वितं हि हि न
रस्ते भूधरत्तरुणा स्वान्तनिद्यर्षजोऽनलः ॥ ५१ ॥ मन्त्रिमा निनय प्रमाथि नस्सम
पक्षे तसमन्तति द्विषः ॥ सुजयः खलु तादृगंतरे विपदन्ता ह्यविनीतसम्यहः ५२
लघुवृत्ततया भिदाङ्गु तम्बहिरत्तश्च न पस्प मराउ लम् ॥ अभिभूय हरत्य न
न्तरा शीथिलं कुलमिवापगारयः ॥ ५३ ॥ अउशासतमित्य नाविलं नयवर्त्माकु
लमर्जुनाग्रजम् ॥ स्वयमर्थ इवाभिवां । तस्ममर्जियाय पसासरात्मजः ॥ ५४
मधुरै रवशानिलं भय नपि तिर्य्यं विशमं निरीक्षितैः ॥ परितः पटु विभ्रदे न

क्रि. रा.

४

सा नृह नंधाप्रविचोकनक्षमं ॥ ५५ ॥ सहसोपगतस्य विस्मयन्तपसां सतिरसु
रेन सा ॥ ददशे जगती मुजामु निस्सवयुष्मा निवपु रायं संचयः ५६ युग्मं ॥
अथोद्युक्ते रासनतः परा घ्या दुद्यसध ता रुगा वदक लाग्रः ॥ रराजकी रा
क पिशा मुजातः ॥ ५७ ॥ सुमेरो रिवति गमराग्निः ॥ ५८ ॥ अवहित हृदयो
विधाय सोऽहं विवद विप्रवरे गुरूपदिष्टा मृतदनु मंतं मल च्चकार पश्चा
प्रशमदवश्रुत मास नं नरेन्द्रः ५९ व्यक्तोदितस्मितमयूष विभासितो वृत्ति
सृज्यते रभिमुखे सविकीर्ण धाम्नाः ॥ तथ्यन्ता मिद्रमभितो गुरुमं मुजा तं
एक्ष्मी म्पार सके ए स्य म्गा दुःस्तेः ॥ इति श्री कीरा तार्जुनीये महाकाव्ये क
विश्री भारवी कृतो व्यासाभिगमनो नाम द्वि यः स्सर्गः ॥ २ ॥

राम
४

ततः शरच्चक्रकराभिरामैरुत्सर्पिभिः प्राशुभिर्वांशुजलेः ॥ विभारामानीलरुचं
पिशङ्गीर्जरास्तडित्वंतामिवांबुवारहम् १ प्रसादतस्मीदधतंसमग्रांवपुः प्रकर्षेण
जनार्तिगेन ॥ प्रसह्यर्चतः सुसमासजंतमसंस्तुतानामपिभावमार्द्रम् २ अनुद्ध
ताकारनयाविविक्तांतन्वतमंतः करणस्पृष्टं नैधुर्यविश्रुभाविशेषभाजाकते
पसंभाषामिवेदितेन ३ धर्मात्मजोधर्मानिवंधिनीनांप्रसूतिमेनः प्रगुदांशुतीनां ॥
हेतुतदम्यागमनेपरीशुसुरोपाविष्टं मुनिमावभावे ४ कालापकं अनाप्तपुराणोप
धयेदुरापाफलस्यनिर्द्धतरजाः सार्वत्री उत्पन्नाभवद्दर्शनसंपदेष्टावृष्टेर्दिनोनीत
वत्साहकायाः ५ ॥ अथक्रियाकामउद्याः कल्पांसत्याशिषः संप्रतिभूमिदेवाः
आसंसतेरस्मिजगत्सुजातस्त्वय्यागतेयद्वदुमानपात्रे ॥ ६ ॥ प्रियं विकृत्य
पहस्यानिश्रेयः परित्योतितनोति कीर्तिं ॥ संदर्शनं लोकगुरोरमोघंतवा
सुजोनेरिवृकि न धत्ते ॥ श्रयोतन्मखे पिरिमद्युतोमेन निर्वृतं निर्वृति
मेतिचक्षुः ॥

फ्री. त.

समुद्रितज्ञातिवियोगदुःखं त्वत्संनिधावृद्धसिती च चेतः॥ ८॥ निरास्यदं प्रश्नकु
तूरुद्वित्वमस्मात्स्वर्धनं किमुमिष्टहृदयं॥ तथापि कुल्यागकरी गिरं ते मा
श्रोतुमिच्छामुपवसीकरोति ८ इत्युक्त्वा नुक्तिविशेषरसं मनः समाधाय जयो
पपत्तौ॥ उक्तारचेतामिरमित्युक्तं देपायनेनाभिधेदेनरेन्द्रः॥ १०॥ चिधीषतां ज
मवतामलध्वीपशोवतं सामुभयवृद्धिं॥ अर्थाहितावंधुषुतुल्यरूपावतिविशे
शेरुतपोधना नमः॥ ११॥ तथापि निधुनपतावकीनैः प्रकीकृतं मे हृदयं गुरो
धैः॥ कीतस्य हास्यामपि मुक्तिभाजां भवेन्ति भव्ये रूपास्तः॥ सुतानय
यं किमुतस्य रात्रस्सुयोधनं काशागुरो रतीताः॥ १२॥ यस्य कृत्वा नः सवथाव
आदामोहं विधत्ते विद्यामिवायः॥ १३॥ जहातु नैनं कथमर्थसिद्धिः सशय्यकुर्यादि
कृतिवृत्तयः॥ असाध्ययोगाहिजयांतरापाः प्रमाथिता विपदां पदाति १४ पथश्रुतायां

सप्तितो रिपूरागाधर्षो दधानेन धुरं पिराय त्वया वि यत्स्वय विपत्तिरम्या विकृतं
 प्रेमपरं गुरो सु १५ विधाय विधं सम नात्म नी नं श मे क्व ते भवे तस्य ले न॥ प्रकाशी
 तत्व न्म ति श्री ल सारा कृतो पकारा इव विद्विष से १६॥ ८२ भ्या ध रि त्री त व वि क्र मे रा
 ज्या यां श्रु की र्थी स्त्र च र्णे वि पक्षः ॥ अतः प्र क र्षा य वि धि वि धे यः प्र क र्ष तं त्रा हि र रो
 ज प श्रीः ॥ १७॥ त्रिः सप्त कृ त्वा ज ग ती प ती नो ह न्ता गुरु र्थ स्य स या म र ग्न्यः ॥ की र्थी व ध तः
 स्मे त द वि वे द म क र्ष मा द्या र व शं गुरा नां ॥ १८॥ य स्मि न्नु नै श्व र्य कृत व्प ली क प रा भ
 वं प्रा स द्वा त क्रो पि ॥ धृ न्व म्ध नः क स्य र रो न क र्षा न्म भ ये क प्र व रं स मी ष्मः १९॥ नो
 सु ग्म म् ॥ स ज न्त मा ज्ञा वि षु सं ह ती र्वः स ह त क्रो प ज्व लि तं गुरुः ॥ परि स्फु र त्त्वा ले शि
 र वा ग्न त्रि कं ज ग जि घ त्सं त मि वां त व हिं ॥ २०॥ नि री क्ष्य सं रं भ नि र स्ता धे र्वा धे व
 मा रा धि त ज्ञा म र ग्न्य अ स स्तु ते षु म स भं भ ये षु जा ये तै म्भ्यो रपि प क्ष पातः २१ यथा
 स भा सा धि त सा ध ने न स दु श्व रा मा च र जा त प स्या म् ए ते दु रा प स म वा य वी र्य मु न्म लि ता रः क
 पि के त ने न २२ म ह्म च यो गा य म

किं त.
६

हामहिम्नःपाराधनीतां नृपदेवतानां॥ इतुं प्रह नोचितं क्रि धाम्नामुपागतः सि
द्धि मिवास्मि विद्या २३॥ युग्मम्॥ इत्युक्तं वं तं व्रजसाधयेति प्रमाराय न्वाक्यम जातवा क्रोः॥
प्रसेदिवांसंतमुपाससाद वसन्ति वाते विनयेन जिह्मः॥ २४॥ निर्योय विद्याथदिना
दिरम्या दिम्या दिवार्कं स्पुमुरवान्महर्षेः॥ पार्थी न नं वन्कि करणावहाता ही सिः स्फुरत्
मिवाभिपेदे॥ २५॥ यो गं न्व तं योग्य तमाय तस्मे तपः प्रभावा दित तार सद्यः॥ ये
ना स्पत त्वेषु कृते व बोधे समुन्निमी लेव चिराय चक्षुः॥ २६॥ आकार माशंसित क्रि ला
मंदधानमंतः करणा न रूपं॥ नियोजयिष्यन् विदयो दये तं तपः समाधौ मु निरित्य वाच २७
अनेन योगेन विवृते जा निज्ञां परस्मै पदवी म पच्छ २८॥ समाचरा चारमुपा त्रशस्त्रो
जयोपपासा मिषवे मु नीनां॥ २९॥ करिष्य से य व सुदुः करालि प्रस तये गे मि द स्तं पा सि
षः श्री लोच्यं चारु श्री लोच्यं त मे क्षणा नेष्य ति गु ह्य क स्ते॥ ३०॥ इति बुधारेण न
रेन्द्र स्त नं महर्षि रणा तेन ति रो व भूवे॥ तं राज राजा न चरो स्प सद्यः प्रदेष्टा मा देश इवा
धितेषु ३० केतानतिर्षा हृत सां त्र वादे जात स्पृहः पुराय जनः स जिह्मो॥

राम
६

इयायसरव्याविवसंप्रसादं विश्वासयत्याशुसतांहियोगः ३१ अथो ह्यमासेवसुमेरु
कुं जात्रुविहीयमानानुदयायतेन वृहद्युतीन्द्रः खकृतात्मन्ममं तमः शनेपभातुसु
ताम्रपेदे इव असशयाद्यो पितृकार्येन नः प्रेम्णा समा नीयविमज्जमानः तुल्यादि
भागादिव तन्मनोभिर्दुःखातिभारोपिलघुः समेने इव धैर्य्यगविश्वास्यतया
महर्षेतीकृदरातिप्रमवाञ्चमन्योः ॥ धीर्य्यच विद्वत्सुतेमद्योनः सतेषु नस्थान
मवापशोकः ३४ तान्भूरिधाम्नाश्रुतरोपिद्वरं विहाययामा निववासरस्य एकोद्यम
ततदशर्मकृत्सां विभावरीध्यां तमिव प्रपेदे ३५ तुषारलेशकृत्सितोसलाभेपर्व
शुलीमंगलमंगभीरुः अग्लभागपि विलोनेसानलोचनेमिलयितुं विवेहे ३६
अरुत्रिमप्रेमरसामिरामेतामार्पितं दृष्ट्विलोमिद्वयं मनः प्रसादांसीनानि ज
कामं जग्राह पाथेयमिवेंद्रस्तुतः ३७ धैर्य्यावसादेन हतप्रसादाञ्चमद्विपेनेव ज
निदीर्घसिंधुः निरुद्धवाय्वादयसन्नेकं मवाचकृच्छ्रंतिराजपुत्री ॥ ३८ मग्नादिव दि

किं तं

९

एष निपंकभूते संभावनां भूतिमिवोद्धरिष्यन् अथिद्विषामा तपसां प्रसिद्धे रस्म
दि नामाभ्रंशं मुनीश्वरः ॥ ३८ ॥ यशो धिगंतं सुखविषया याम उच्यते संख्याम
तिवतुर्तिवा अत्र सुकानामभियोगभाजं समुत्सुकं वां कमुपैति सिद्धिः ४० लोको
विधात्रा विहितस्य गोपुंक्षत्रस्य सुखं नुसुजे वमोजः ॥ तेजस्य तापविजये कुरुते
निघ्नं प्रियं प्राणमिवाभिमानं ४१ वीडा न तैरा सज नोपनीतः संशय्य कुरुते
पैः प्रपन्नः वितानभूतं विततं पथिव्यो यशः समूह निवदिग्विकीर्णम् ॥ ४२
वीर्यावदाने युक्ताभिर्मर्शस्तन्वन्तामिव संप्रतीतिं ॥ कुर्वन्मपामक्षयमाय
ती नामर्कं विद्यामनुद्वायशेषः ४३ प्रसह्योस्मा सुपदेः प्रयुक्तो वक्तुं न शक्यः
किमुताधिकं नवीकरिष्यत्युपपुष्यदार्द्रः सत्वदिनामेह दयं निवारः ४४
कात्वा पक्वं प्राप्तो मिमान व्यसनाद सत्यं दंतीयदंत व्यसनादिकारं ॥ द्विषत्प्रता
पांतरि तोरुतेजाः शरद्वना कीर्त्तिद्वदिदं ४५ सव्रीडमंदे रिवनिः क्रियत्वा नासर्थम

त्रैरवभासमानः ॥

राम

यशः क्षया ह्यीराजकार्णवाभस्मस्यमाकारमिवाभिपन्नः ॥ ४६ ॥ दुःशासनामर्ष
रजाविकीर्णैरेभिर्विनाथैरिवभाग्यनाथैः क्रेमोः कृदर्थकृतवीर्यसाधः कश्चित्सद
वासिधत्रं जयस्त्रं ॥ ४७ ॥ सहस्रत्रिवत्राद्यसहः सतां यस्तत्कर्मकर्मसुपस्पशक्तिं
बहन्नुमीमप्यफलोर्थं जाते करोत्यसंस्कारहतामिवोक्तिम् ॥ ४८ ॥ वीतो जसः सन्निधि
मात्रशेषाभवत्कृतामिति मवेक्ष्यामहाः ॥ ४९ ॥ समानदुःखा इव नस्वेदीयाः सरूपतां पा
र्थगुणामजातं ॥ ५० ॥ असिप्यमार्गं रिपुभिः प्रमदान्नागे रिवोत्कृन्तसंमृगेन्द्रं ॥ त्वं धृ
रियं योग्यतया धिरुदादीत्यादिनश्रीरिव धर्मरश्मिं ५० करोति जः सर्वत्र नातिरिक्तं
संभावनामर्थवती क्रियाभिः ॥ ५१ ॥ संसृज्जाते पुरुषाधिकारे पूरणीतं समपैतिसंख्या ५१
प्रियेषु येः पार्थविनोपपत्त्ये विविक्त्यमानेः कृममेति चेत् ॥ तव प्रयाते स्पृजया य
क्रियादधानां मद्यवापिद्यात् ॥ ५२ ॥ मागास्त्रिरायेकचरः प्रसादं वसन्तसंधाध
शीवेपि देवे ॥ मासयैरो गोपहतात्मना हि स्वदेति साधु व्यपिमानसानि ५३
तदा शुकुर्वन्यवचनं महर्षे नो रथान्नः सफलीकृतस्य प्रत्यागतं त्वास्मिकृतार्थ

क्रि. त.

121/9 (5)

मेवस्तनोपपीठं परिर ह्यु कामा ५४ उदीरितांतामिति याज्ञसेन्या सेन्या नवीकृ
तोद्गाहितविप्रकाराम् ॥ आसाद्य वाचं सभ्यं दिदीपे काष्ठा मुदीचीमिव तिग्मरश्मिः ५५ ॥
अथाभिपश्य निवविद्विषः पुरः पुरोधसरोपितहेतिसंहतिः वभार रम्योपिवपुः
सभीषणं गतः क्रियां मेव त्रयमिच्छा रिक्ताम् ॥ अवि तं द्य किकर्षणं परैः प्रथितज्या
रवकर्मकार्मकं अगतावरिदृष्टिगोचरं सितनिस्त्रिंशद्युजोमहेषु धी ५७ पशसे
वतिरोदधन्मुहुर्महसो गोत्रमिदमधक्षतीः कवचंचसरत्नमुद्धहन्व्यलितज्यो
तिरिक्तं तं दिवः ५८ अत्रका धिपमृत्यदर्शितं श्रीवसुर्वैवर्त्मसंप्रयान् हृदया
निसमाविवेश सशरामुद्राव्यदृशं तपोभृता ५९ विमिर्विशेषकं ॥ अत्रजग
रथ दिव्यंदुन्दुभिध्वानमाशाः सुरकुसुमनिपातैर्व्योम्निलक्ष्मीर्वितेने प्रियमि
वकथयिष्य नात्रिविक्लुप्सुरंतीं भवमनिभ तवेलाधीचिवाहुः पयोधिः ५९ ॥
इति श्री किरातार्जुनीये महाकाव्ये भारवीकृतो अर्जुनप्रस्थानो नाम तृतीयः सर्गः ॥

इति किरातार्जुनीयम्

राम ८